

Demokraten.

Organ for det socialdemokratiske Arbejderparti.

Tryksted

Sted

Arbejdssted

Nr. 226.

Udgivningssted: København, 10. Breve og
Gæstebøger til Nr. 26. For Aarhus.

Mandag den 26. September 1904.

Pris for 10 Aar: 10 Kr. 50 Øre. 5 Aar: 5 Kr. 25 Øre.
Kjøbsbøger (5. Bind) og Tidskrift 25 Øre.

St. Kongens

Demokraten Aarhus - Mandag den 26. september 1904

Prof. Finsen død.

De Lupussyges Velgører.

Lysinstitutets Ophavsmand, Prof. Niels R. Finsen, er i Lørdags Aftes Kl. 6 afgaaet ved Døden i sin Villa i Rosenvænget.

Med dyb Bevægelse vil man Landet over modtage det Budskab, at Professor Niels R. Finsen er bukket under for den Hjerte- og Leversygdom, hvoraf han i mange Aar havde lidt. Han døde ved 6 Tiden paa sin Villa i Rosenvænget, nær ved det Lysinstitut, som hans Geni havde skabt, og som har været til Velsignelse for mange af hans Medmennesker. De helbredte Lupuspatienter, hvem han har frelst fra den hæslige Sot, som vansirede og fortærede deres Ansigter, vil i deres Taknemlighed imod ham vel stærkest føle Sorgen ved hans Død. Men alle Danske vil dele denne Sorg, fordi Finsens Navn var et af dem, der kastede stærkest Glans over Landet. Lysinstitutet var en Stolthed for Danmark, en national Ære, som fik sin Verdens-Bekræftelse, da Nobelprisen i Fjor ved Uddelingen i Stockholm tildeltes Finsen, som strax anvendte den i sin Virksomheds Tjeneste.

Prof. Finsen død.

--

De lupussyges Velgører.

Lysinstitutets Ophavsmand, Prof. Niels R. Finsen, er i Lørdags Aftes Kl. 6 afgaaet ved Døden i sin Bolig i Rosenvænget.

Med dyb Bevægelse vil man Landet over modtage det Budskab, at Professor Niels R. Finsen er bukket under for den Hjerte- og Leversygdom, hvoraf han i mange Aar havde lidt. Han døde ved 6 Tiden paa sin Villa i Rosenvænget, nær ved det Lysinstitut, som hans Geni havde skabt, og som har været til Velsignelse for mange af hans Medmennesker. De helbredte Lupuspatienter, hvem han har frelst fra den hæslige Sot, som vansirede og fortærede deres Ansigter, vil i deres Taknemlighed imod ham vel stærkest føle Sorgen ved hans Død. Men alle Danske vil dele denne Sorg, fordi Finsens Navn var et af dem, der kastede stærkest Glans over Landet. Lysinstitutet var en Stolthed for Danmark, en national Ære, som fik sin Verdens-Bekræftelse, da Nobelprisen i Fjor ved Uddelingen i Stockholm tildeltes Finsen, som strax anvendte den i sin Virksomheds Tjeneste.

Niels Ryberg Finsen blev ikke en Gang 44 Aar gammel. Han var født den 15. December 1860 i Thorshavn paa Færøerne, hvor hans Fader var Amtmand, og han henlevede sin Barndom paa de smaa grønne Øer, til hvilke han al Tid bevarede en trofast Hjemstavns-Kærlighed. Han gik i Latinskole i Reykjavik paa Island, og herfra kom han i 1882 ned til København for at studere Medicin. Allerede mens han som ung Student boede paa Regensen, hvor han havde et Værelse mod Nord, blev han opmærksom paa Sollysets Betydning for den menneskelige Organisme, idet han iagttog, hvorledes hans Arbejde gik langt lettere fra Haanden, naar han flyttede ind hos en Kammerat, hvor der var Sol, end naar han sad i sit eget halvmørke Rum.

Han kom derved ind paa et nøjere Studium af Lysstraalernes Indflydelse og søgte at opspore dels, hvad der var skrevet om dette Spørgsmaal, dels hvad der var foretaget af praktiske Forsøg paa Lysets Anvendelse i Lægekunstens Tjeneste. Allerede i Oldtiden havde man kendt Solbade; ogsaa senere havde man til forskellige Tider og paa forskellige Steder anvendt saadanne Bade. Man havde ligeledes prøvet at behandle visse Hudsygdomme (særlig Kopper) ved at udelukke Solstraalerne; den svenske Øjenlæge Widmark havde fremsat den Teori, at det var de kemiske (ultraviolette) Solstraaler, der virkede irriterende paa Huden, og Finsen fik derved Ideen til det „røde Værelse“, hvis Princip var at filtrere Solstraalerne gennem rødt Glas, og som viste sig yderst virksomt ved Behandlingen af Kopper, Mæslinger og Skarlagenfeber.

Niels Ryberg Finsen blev ikke en Gang 44 Aar gammel. Han var født den 15. December 1860 i Thorshavn paa Færøerne, hvor hans Fader var Amtmand, og han henlevede sin Barndom paa de smaa grønne Øer, til hvilke han al Tid bevarede en trofast Hjemstavns-Kærlighed. Han gik i Latinskole i Reykjavik paa Island, og herfra kom han i 1882 ned til København for at studere Medicin. Allerede mens han som ung Student boede paa Regensen, hvor han havde et Værelse mod Nord, blev han opmærksom paa Sollysets Betydning for den menneskelige Organisme, idet han iagttog, hvorledes hans Arbejde gik langt lettere fra Haanden, naar han flyttede ind hos en Kammerat, hvor der var Sol, end naar han sad i sit eget halvmørke Rum.

Han kom derved ind paa et nøjere Studium af Lysstraalernes Indflydelse og søgte at opspore dels, hvad der var skrevet om dette Spørgsmaal, dels hvad der var foretaget af praktiske Forsøg paa Lysets Anvendelse i Lægekunstens Tjeneste. Allerede i Oldtiden havde man kendt Solbade; ogsaa senere havde man til forskellige Tider og paa forskellige Steder anvendt saadanne Bade. Man havde ligeledes prøvet at behandle visse Hudsygdomme (særlig Kopper) ved at udelukke Solstraalerne; den svenske Øjenlæge Widmark havde fremsat den Teori, at det var de kemiske (ultraviolette) Solstraaler, der virkede irriterende paa Huden, og Finsen fik derved Ideen til det „røde Værelse“, hvis Princip var at filtrere Solstraalerne gennem rødt Glas, og som viste sig yderst virksomt ved Behandlingen af Kopper, Mæslinger og Skarlagenfeber.

Det gik her, som det i Reglen gaar ved store Opfindelser: efter en Række mere eller mindre famlende Forsøg og usikre Tilløb kommer den Mand, der sætter Prikken over i'et paa Forgærgernes Arbejde, idet han samtidig fuldender det og skaber noget helt nyt. „Det røde Værelse“ var nærmest et Resultat af noget foregaaende — men ved sine stadig fortsatte Studier over Sollysets Virkning blev Finsen ledet nærmere og nærmere henimod sin egentlig banebrydende Opdagelse, nemlig Opdagelsen af de kemiske Solstraalers helbredende Virkning.

Man havde set, at de ved visse Sygdomme virkede skadeligt, og at det altsaa her gjaldt om at udelukke dem.

En som Finsen skrev i en Afhandling, der første Gang offentliggjordes i 1895: den gavnlige Virkning af de kemiske Solstraalers Kraft var utvivlsomt langt større. Han var naaet til denne Overbevisning gennem en Række interessante Forsøg med Lysets Indvirkning paa Frøfostre, Salamandre, Regnorme og andre lavere Dyr; han havde set, at den livvækkende Kraft i Sollyset maatte tilskrives de kemiske Straaler, og han ansaa det nu for hævet over enhver Tvivl, at man vilde komme ind paa at behandle Sygdomme

med disse Straaler. Paa dem beroede nemlig Lysets Ævne ikke alene til at vække Liv og Bevægelse og til at irritere Huden, men ogsaa til at dræbe Bakterier. Og paa denne Opdagelse beroede atter Finsens Opfindelse af Lupus-Behandling, det vil sige Helbredelsen af Hud-Tuberkulose dels ved koncentreret Sollys, dels ved Hjælp af elektrisk Lys, som indeholder en vis Mængde kemiske Straaler, og som ved særligt konstruerede Lamper paavirker de syge Steder paa en bestemt Maade.

Det gik her, som det i Reglen gaar ved store Opfindelser: efter en Række mere eller mindre famlende Forsøg og usikre Tilløb kommer den Mand, der sætter Prikken over i'et paa Forgærgernes Arbejde, idet han samtidig fuldender det og skaber noget helt nyt. „Det røde Værelse“ var nærmest et Resultat af noget foregaaende — men ved sine stadig fortsatte Studier over Sollysets Virkning blev Finsen ledet nærmere og nærmere henimod sin egentlig banebrydende Opdagelse, nemlig Opdagelsen af de kemiske Solstraalers helbredende Virkning.

Man havde set, at de ved visse Sygdomme virkede skadeligt, og at det altsaa her gjaldt om at udelukke dem.

Men som Finsen skrev i en Afhandling, der første Gang offentliggjordes i 1895: den gavnlige Virkning af de kemiske Solstraalers Kraft var utvivlsomt langt større. Han var naaet til denne Overbevisning gennem en Række interessante forsøg med Lysets Indvirkning paa Frøfostre, Salamandre, Regnorme og andre lavere Dyr; han havde set, at den livvækkende Kraft i Sollyset maatte tilskrives de kemiske Straaler, og han ansaa det nu for hævet over enhver Tvivl, at man vilde komme ind paa at behandle Sygdomme med disse Straaler. Paa dem beroede nemlig Lysets Ævne ikke alene til at vække Liv og Bevægelse og til at irritere Huden, men ogsaa til at dræbe Bakterier. Og paa denne Opdagelse beroede atter Finsens Opfindelse af Lupus-Behandling, det vil sige Helbredelsen af Hud-Tuberkulose dels ved koncentreret Sollys, dels ved Hjælp af elektrisk Lys, som indeholder en vis Mængde kemiske Straaler, og som ved særligt konstruerede Lamper paavirker de syge Steder paa en bestemt Maade.

Til denne Opfindelse vil Finsens Navn for bestandigt være knyttet, og paa det Grundlag, han her har støbt, vil man utvivlsomt naa videre i Behandlingen ogsaa af andre Sygdomme, der lader sig paavirke af Sollyset. Den lille Stab af Læger, som Finsen har knyttet til Lysinstitutet, arbejder utrætteligt videre i hans Fodspor — hvorom de regelmæssige „Meddelelser fra Finsens medicinske Lysinstitut“ aflægger klart Vidnesbyrd.

For saa vidt vil den velsignelsesrige Virksomhed, han indledede, blive uforandret fortsat. Han har givet sine Efterfølgere et stort Forbillede — saa meget større og mere beundringsværdigt, som han lige siden sin Ungdom havde baaret paa den pinefulde Sygdom, der nu har besejret hans Geni. Kun med den yderste Viljenspændelse og ved den strængeste Diæt holdt han saa længe denne Sygdom Stangen. Han bar sine Lidelser med et smilende Heltemod, stolt i Bevidstheden om sin høje Opgave, og han er død saa heltemodig som han har levet, rolig tagende Afsked med sine kærester, sine Venner og Medarbejdere, uden Klynken, klar til det sidste, — staaende paa sin Post. Et stort Forbillede i sit Liv som i sin Død.

Til denne Opfindelse vil Finsens Navn for bestandigt være knyttet, og paa det Grundlag, han her har støbt, vil man utvivlsomt naa videre i Behandlingen ogsaa af andre Sygdomme, der lader sig paavirke af Sollyset. Den lille Stab af Læger, som Finsen har knyttet til Lysinstitutet, arbejder utrætteligt videre i hans Fodspor - hvorom de regelmæssige "Meddelelser fra Finsens medicinske Lysinstitut" aflægger klart Vidnesbyrd.

For saa vist vil den velsignelsesrige Virksomhed, han indledede, blive uforandret fortsat. Han har givet sine Efterfølgere et stort Forbillede - saa meget større og mere beundringsværdigt, som han lige siden sin Ungdom havde baaret paa den pinefulde Sygdom, der nu har besejret hans Geni. Kun ved den yderste Viljenspændelse og ved den strængeste Diæt holdt han saa længe denne Sygdom Stangen. Han bar sine Lidelser med et smilende Heltemod, stolt i Bevidstheden om sin høje Opgave, og han er død saa heltemodig som han har levet, rolig tagende Afsked med sine kærester, sine Venner og Medarbejdere, uden Klynken, klar til det sidste, - staaende paa sin Post. Et stort Forbillede i sit Liv som i sin Død.

Fra Finsens Dødsleje.

Finsen har hele Sommeren boet i Rungsted. For 10 Dage siden flyttede han ind til København, og ramtes i Mandags af en stærk Hjærtelammelse, men endnu i Fredags troede ingen, at hans Død var saa nær forestaaende.

— Natten mellem Fredag og Lørdag fik Patienten imidlertid stærk Feber. Døden nærmede sig, og i Lørdags Morges telegraferedes til Slægt og Venner.

Efter hvad Assistent Jansen fortalte, har Finsens Dødsleje været præget af den store Mands stille Resignation ved at forlade dette Liv.

Der var ingen Klage eller Præsternærværelse, kun blid Fred over den døende.

Allerede Kl. 4 i Lørdags Eftermiddags vidste Finsen, at det bar mod den uundgaaelige Død. Han bad da sin Hustru telefonere til Venner og bekendte om at komme og tage Afsked med ham. Og de, der kom, fik et venligt Ord, et sidste Smil, en Tak for godt Samarbejde.

Kl. henad 6 tilkaldte Finsen sine Medhjælpere, Assistenterne Jansen og Busch. Finsen talte bevæget til dem, stadig ved fuld Bevidsthed, og ønskede dem alt godt i Fremtiden, hvorefter han blev alene med sin Familie, Hustru og 3 Børn, samt Lægerne Fløystrup og Forchhammer.

Endnu en sidste Opblussen sporedes hos den døende. Med hviskende Stemme talte han til sin Kone nogle Minuter i det højtidelige Dødsbærelse.

Fra Finsens Dødsleje.

Finsen har hele Sommeren boet i Rungsted. For 10 Dage siden flyttede han ind til København, og ramtes i Mandags af en stærk Hjærtelammelse, men endnu i Fredags troede ingen, at hans Død var saa nær forestaaende.

- Natten mellem Fredag og Lørdag fik Patienten imidlertid stærk Feber. Døden nærmede sig, og i Lørdags Morges telegraferedes til Slægt og Venner.

Efter hvad Assistent Jansen fortalte, har Finsens Dødsleje været præget af den store Mands stille Resignation ved at forlade dette Liv.

Der var ingen Klage eller Præsternærværelse, kun blid Fred over den døende.

Allerede Kl. 4 i Lørdags Eftermiddags vidste Finsen, at det bar mod den uundgaaelige Død. Han bad da sin Hustru telefonere til Venner og bekendte om at komme og tage Afsked med ham. Og de, der kom, fik et venligt Ord, et sidste Smil, en Tak for godt Samarbejde.

Kl. henad 6 tilkaldte Finsen sine Medhjælpere, Assistenterne Jansen og Busch. Finsen talte bevæget til dem, stadig ved fuld Bevidsthed, og ønskede dem alt godt i Fremtiden, hvorefter han blev alene med sin Familie, Hustru og 3 Børn, samt Lægerne Fløystrup og Forchhammer.

Endnu en sidste Opblussen sporedes hos den døende. Med hviskende Stemme talte han til sin Kone nogle Minutter i det højtidelige Dødsbærelse.

Saa tav han, men vedblev fremdeles at se paa den hulkende Kreds, til Livet stille svandt hen uden Kamp eller Trækninger eller Klage.

Klokken ti Minuter i sex indtraadte Døden.

Finsen havde levet som den flittige stille Gransker, beskeden og selvkritisk, fyldt med den Tanke at ville gavne Menneskeheden.

Han døde som en Filosof i Bevidstheden om, at han efter Ævne havde opfyldt sin Mission.

— Lysinstitutets Drift vil efter Mesterens Død blive ledet af Dr. Forchhammer. Bestyrelsen er d'Hrr. Direktør Hagemann og Etatsraad Jørgensen.

Og disse Mænd vil sikkert følge det verdensberømte Lysinstituts Traditioner, den Lysets Indretning, som har kastet størst Ry over Danmark i det sidste Aarti.

B.

Saa tav han, men vedblev fremdeles at se paa den hulkende Kreds, til Livet stille svandt hen uden Kamp eller Trækninger eller Klage.

Klokken ti Minutter i sex indtraadte Døden.

Finsen havde levet som den flittige stille Gransker, beskeden og selvkritisk, fyldt med den Tanke at ville gavne Menneskeheden.

Han døde som en Filosof i Bevidstheden om, at han efter Ævne havde opfyldt sin Mission.

- Lysinstitutets Drift vil efter Mesterens Død blive ledet af Dr. Forchhammer. Bestyrelsen er d'Hrr. Direktør Hagemann og Etatsraad Jørgensen.

Og disse Mænd vil sikkert følge det verdensberømte Lysinstituts Traditioner, den Lysets Indretning, som har kastet størst Ry over Danmark i det sidste Aarti.

B.